

Hèlia, Associació de suport a les dones que pateixen violència de gènere.

AGRUPA'T

Telèfon: 654.850.527
helia@heliadones.org
www.heliadones.org

Amb el suport de:

INTRODUCCIÓ

El projecte preten millorar les condicions de vida de les dones en situació de vulnerabilitat, per una banda té com a objectiu primordial donar suport a aquelles dones que viuen o han viscut processos de violència masclista, i que un cop han aconseguit allunyar-se de l'agressor i de les condicions de patiment derivades, necessiten trobar un espai on recuperar-se del mal sofert. Per aconseguir-ho, és primordial comptar amb atenció psicològica, econòmica, jurídica, etc. Paral·lelament és primordial que es vinculin a un **espai Terapèutic Grupal**, on expressar i compartir les doloroses vivències, posant el focus de la recuperació en la força que té la sororitat en els grups de dones. Un espai on l'apoderament de les dones supervivents de la violència masclista radica en nodrir una xarxa social de comprensió i suport mutu generant forces per anar recuperant o construint un entorn segur, respectuós i solidari pel seu nou projecte de vida.

Per altra banda, atenent a les fortes conseqüències que té haver rebut una educació formal i no formal fortament basada en les diferències entre homes i dones, es fa necessari crear un espai per a dones on analitzar com ens afecten els rols de gènere, quines implicacions tenen en el nostre dia a dia, i entre totes poder deconstruir els estereotips negatius associats al gènere femení. Es tracta de facilitar un **espai grupal de Creixement Personal** on la finalitat és l'apoderament de les dones, a través del foment de l'autonomia de la pròpia vida, l'autocura i el benestar personal.

El projecte està dissenyat amb la finalitat que el grup de Creixement Personal sigui una continuació del Grup Terapèutic. Atenent la calendarització de les activitats, el primer semestre de l'any realitzarem el Grup Terapèutic amb dones que han patit processos de violència masclista per treballar de manera específica les seqüeles produïdes per la pròpia vivència. El segon semestre de l'any implementarem el Grup de Creixement Personal, amb una doble finalitat: que les participants del primer grup puguin continuar amb el seu procés de recuperació i construcció del nou projecte de vida lliure de violència, alhora que creen altres aliances i nou teixit social amb altres dones participants noves, veïnes de la ciutat que no han patit violència masclista, però que també desitgen alliberar-se de la xacra que suposa viure sota el jou del patriarcat i la seva imposició dels estereotips i rols de gènere.

Les activitats tindran continuïtat durant tot l'any de manera que les participants puguin generar vincles i teixir xarxes de suport.

La tercera línia estratègica del projecte consisteix en vincular el treball realitzat per les dones amb altres **xarxes feministes i de treball comunitari de la ciutat**, concretament s'impartirà un taller al Fòrum

Contra les Violències de Gènere de 2017, organitzat en col·laboració amb la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, entitat amb qui cooperem en l'organització anual del Fòrum des de fa anys.

Així, les activitats que planteja aquest projecte, amb l'objectiu d'abordar de manera transversal les conseqüències en la salut de les dones de l'estructura patriarcal de la societat en general, i de les seqüeles produïdes per la violència masclista en particular, són:

1. Grup Terapèutic per a supervivents de la violència masclista.
2. Grup de creixement personal per l'apoderament de les dones.
3. Taller dinàmic de Creixement Personal al XIII Fòrum contres les violències de gènere.

El projecte promourà activament la participació de totes les dones de la ciutat: adolescents, joves, dones d'origen divers, amb diversitat funcional, en situació d'exclusió social... per tal de fomentar la participació comunitària de dones no associades ni vinculades a cap activitat ni entitat pública o del tercer sector de la ciutat. Assolim aquest aplegament gràcies a la col·laboració i la participació en el procés de la XarxaDosDeu, del Pla Comunitari Sagrada Família i de l'Espai Sociocomunitari DosDeu, punt estratègic de trobada veïnal. L'Espai210, on tenim la nostra seu, està cogestionat entre l'Associació Hèlia, l'Associació de Veïns de la Sagrada Família i l'Associació Aroa, plegades organitzem la gestió de l'espai i les seves infraestructures que, alhora, són utilitzades per a realitzar les activitats dels projectes.

L'associació Hèlia, creada per donar suport a les dones que pateixen violència masclista, proposa aquest projecte per a treballar juntament amb les associacions i entitats que brinden atenció a les dones, i així oferir l'ajut des d'una vessant menys individualista i més sociocomunitària, essencial per la seva recuperació.

També es planteja una col·laboració i complementació amb els serveis públics, per a que la tasca de detecció i atenció primària que estan duent a terme es reforci amb un seguiment ampli i efectiu des del treball en xarxa entre tercer sector social i les administracions públiques.

JUSTIFICACIÓ

Segons l'Enquesta de violència masclista de Catalunya (2010), una de cada quatre dones ha patit una agressió masclista d'especial gravetat al llarg de la seva vida. Prop de 70.000 dones es consideren maltractades. Un 4% de dones s'han vist obligades, algun cop al llarg de la seva vida, a deixar la feina a

causa d'un assetjament sexual i un 5,2% han estat objecte d'acomiadaments sexistes. Aquestes dades constaten que la violència masclista té unes dimensions molt grans i clama la necessitat d'un canvi cultural i de mesures i recursos socials per eradicar-la.

La Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista, remarca que les respostes a la violència masclista han de cobrir les "*necessitats específiques i les experiències de les dones en situació de violència a partir de les metodologies i pràctiques que des de la societat civil i acadèmica i les organitzacions feministes que en especial han anat definit per mitjà de l'experiència*". A Hèlia portem nou anys treballant per l'eradicació de la violència vers les dones, i des de la nostra experiència podem constatar què són necessàries intervencions i activitats com les que proposa aquest projecte per assolir l'objectiu d'aquesta llei: eradicar la violència vers les dones, a través de la remoció de les estructures socials i dels estereotips culturals de gènere, per a garantir real i plenament el dret inalienable de totes les dones de viure lliures, sense cap de les formes en què la violència masclista es pugui manifestar.

Cal destacar que les pròpies dones supervivents de la violència masclista ateses a l'entitat (dins d'altres projectes destinats a la recuperació integral de les conseqüències derivades de la violència), han demandat de forma activa la creació de grups terapèutics i vinculats a la comunitat com a eina per a la seva recuperació. A través dels seus testimonis, ens fan partíceps de l'aïllament de familiars i amics a causa de la relació amb l'agressor, així com de la necessitat de crear noves xarxes, tot generant un espai de confiança on poder compartir les doloroses vivències, la culpa i la vergonya generades per la relació d'abús. La necessitat d'oferir espais grupals terapèutics, també està recolzada per la comunitat científica; seguint a Lundy i Grossman (2001) en la seva recerca de les diverses investigacions i pràctiques psicosocials realitzades amb supervivents de la violència masclista, van concloure la gran eficàcia en les intervencions grupals. Els grups terapèutics donen l'oportunitat a les dones d'expressar les seves vivències trencant amb el silenci imposat per l'agressor, proporcionen suport emocional, constitueixen una oportunitat per a construir noves xarxes socials i permeten aprendre noves estratègies que han ajudat a altres participants.

Com posen de manifest Bosch i Ferrer (2006) es fa necessari un abordatge psicoterapèutic d'orientació feminista, posant èmfasi en les característiques de les relacions afectives en l'estructura social patriarcal, amb la història, cultura, mites i creences que comporta, atenent que és difícil evitar-ho perquè tot això ve reforçat pels mandats tradicionals de gènere (on a les dones se les imposa els ideals de l'amor romàntic, de la vida familiar, la cura de les persones dependents, les responsabilitats domèstiques...) en definitiva, els rols de gènere associats a les dones que són difícils de trencar sense la correcta intervenció de factors favorables.

En totes les intervencions amb dones tant de caire individual com grupal és imprescindible l'enfocament feminista, en casos en què les participants del grup siguin dones supervivents de la violència masclista (Grup Terapèutic), s'han de treballar les conseqüències i seqüeles derivades, però no de manera aïllada sinó emmarcant la relació d'abús dins la societat patriarcal on succeeix. Alhora en la planificació dels grups de Creixement personal és imprescindible enfocar-los des del reconeixement dels principis de l'heteropatriarcat que permetrà analitzar les característiques dels rols i mandants de gènere, de l'abús dels homes sobre les dones, i d'aquesta manera poder realitzar una potent prevenció de les relacions abusives dotant d'eines per identificar les violències i poder evitar-les. Com afirma Walker (1994, 2012), les intervencions terapèutiques tradicionals han de modificar-se incloent la perspectiva de gènere. Es fa necessari crear noves formes d'intervenció des d'una perspectiva feminista on els principis que guien la intervenció siguin: l'apoderament i la seguretat de les dones supervivents, la validació de les seves experiències, el reconeixement de les seves virtuts, la reeducació dels valors patriarcals, la diversificació de les seves alternatives, la comprensió de l'opressió viscuda i que les dones posin la seva vida al centre del seu procés, esdevenint propietàries de les seves decisions.

L'Agrupat és un projecte pilot amb voluntat de permanència en el temps, ja que són les mateixes destinatàries les que han sol·licitat la creació del mateix i demanen participar-hi activament. Aquest projecte ha sorgit de les seves aportacions i pot promoure la creació de noves relacions socials que garanteixin la continuïtat del projecte.

VALORS I PRINCIPIS

1. Aplicar la perspectiva de gènere de forma transversal e interseccional
2. Solidaritat com a principal valor en la lluita contra la violència masclista
3. Empatia i sensibilitat en l'acompanyament a les dones en el seu procés de recuperació
4. Respectar la privacitat, autonomia i capacitat de decisió de cada dona
5. Tenir en compte les diverses realitats, experiències i necessitats específiques de cada dona alhora d'acompanyar-les i donar respostes a la violència masclista que pateixen.
6. Evitar els paternalismes, victimismes i assistencialismes
7. Evitar la revictimització

OBJECTIUS GENERALS

L'objectiu general del projecte és la **recuperació de les seqüeles emocionals produïdes en les dones que han patit processos de violència masclista, a través d'un programa d'activitats continuades de suport grupal basades en la solidaritat i sororitat entre dones**. Posteriorment, promoure l'ajuda mútua integrant dones que han patit violència de gènere i altres que no, consolidant un apoderament proactiu entres les dones de la ciutat i facilitant teixir relacions saludables que permetin millorar la qualitat de vida de les dones.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Reparació de la xarxa social entre dones i facilitació de noves relacions basades en la diversitat i nodrint-se gràcies a aquesta.
- Adquisició d'autonomia i llibertat i augment d'autoestima, confiança i empoderament per part de les dones.
- Millora en el treball en xarxa amb altres serveis d'atenció a dones i entitats feministes.
- Consolidació del projecte garantint la seva continuïtat en el temps.

PERSPECTIVA DE GÈNERE

L'impacte d'incorporar la perspectiva de gènere de forma transversal en totes les nostres activitats enriqueix la pròpia entitat i genera un treball de qualitat que es tradueix en la confiança generada per part d'institucions i entitats en la nostra tasca. Aplicar la perspectiva de gènere en aquest projecte implica utilitzar-la com a eina per lluitar contra la desigualtat entre homes i dones, amb l'objectiu de fomentar una major participació de les dones en la societat.

En dissenyar la metodologia del projecte hem posat èmfasi en que aquest faciliti de manera activa la igualtat de tracte, de participació i d'oportunitats, posant l'accent en la construcció cultural del gènere que assigna a les dones per la pertinença al gènere femení una sèrie de rols i pautes de comportament basades en la cura dels altres, i sense espai per a la participació en activitats centrades en una mateixa i en la pròpia autocura. Prenent en consideració aquestes característiques específiques, hem detectat la necessitat estratègica d'oferir **servei d'acollida pels fills i filles de les dones participants**, evitant així que la cura de les criatures torni a ser un impediment per a la realització d'activitats centrades en una mateixa.

A més a més, el propi contingut de les activitats està dissenyat per a produir canvis en l'esquema cognitiu associat als estereotips i rols de gènere, modificacions cognitives que afavoreixen canvis conductuals per a combatre la desigualtat entre sexes, sempre amb un enfocament transversal del gènere i valorant l'impacte cultural de cada dona participant.

POBLACIÓ A QUI S'ADREÇA

Dones que viuen o han viscut processos de violència masclista (Grup terapèutic i posteriorment Grup de Creixement Personal) i dones en general (Grup de Creixement Personal) que puguin estar interessades en la participació d'aquest projecte i dels tallers grupals que oferim.

L'enfocament amb perspectiva de gènere del projecte promou un tracte inclusiu a totes les dones, sense discriminació, englobant dones d'edats diverses, de diversa procedència, amb diversitats funcionals, tot fomentant la participació de dones de total la ciutat.

Les dones usuàries de l'entitat han participat activament en el procés de definició del projecte amb les seves aportacions, les mateixes dones que seran algunes de les destinataries del projecte han suggerit que aquesta acció les podria ajudar en la seva recuperació. És tracta d'un projecte viu en el que les destinàries juguen un paper actiu i imprescindible, dones usuàries vinculades tant amb Hèlia com amb altres entitats o serveis de dones. La seva participació activa durant l'execució del projecte és imprescindible per tal de donar resposta a les seves necessitats. Seràn les dones que vulguin formar part del projecte les que expressaran que volen tractar als grups terapèutics i quin tipus de tallers de creixement personal es realitzaran dependent del que es desprengui de les seves aportacions.

METODOLOGIA

El projecte es dividirà en tres etapes:

- a. Difusió i coordinació amb altres agents: presentar i oferir el servei a serveis públics que també ofereixen recursos diversos a dones (PIADs, SARA, ICD, CSS, CAP) i associacions especialitzades. Difondre els tallers grupals. Presentar-los a les dones.
- b. Acollida i disseny conjunt de la programació: acollida de les dones que vulguin participar d'aquestes activitats, posant èmfasi en quines són les necessitats expressades i les necessitats detectades. Organització de la programació. Seguiment de cada procés individualitzat.
- c. Execució programa d'activitats

RECURSOS HUMANS I MATERIALS

Es recolza sobre la base dels col·lectius que estan ja treballant amb dones que han anat als seus serveis, tant públics com els Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD), com del àmbit del associacionisme, com la Plataforma unitària contra la violència de gènere i la de totes les entitats sense ànim de lucre que ho fan des de diferents vessants o metodologies.

Creació dels llocs de treball necessaris per el desenvolupament del projecte.